

# Ideje za karierni dan<sup>1</sup>

---

## Namen dejavnosti

Namen dejavnosti v okviru kariernega dne na OŠ/SŠ je krepitev zavedanja o vseživljenjski karierni orientaciji in razvoj spretnosti za lažje samostojno odločanje mladih o njihovi poklicni in nadaljevalni izobraževalni poti.

## Format dejavnosti

Dejavnost izvedemo kot enodnevni dogodek v okviru tehniško-poklicnega dneva ali drugega, za ta namen predvidenega časa. Predviden čas za izvedbo je 2-3 ure in poteka na šoli.

Podrobna časovnica:

- Uvod na razlaga namena in načina dela;
- sklop 1-3: cca 1,5 do 2,5 ure (od 8 do max. 12 x 10 minut + čas za menjave);
- sklop 4: cca 30 – 45 minut odvisno od igre;
- zaključek s povzetkom – izjavami udeležencev.

## Opis izvedbe

Dogodek organiziramo kot postaje, ki jih »obiskujejo« skupine učencev oziroma dijakov. Postaje so organizirane na način, da v njih udeleženci aktivno sodelujejo in to v manjših skupinah (od 7 do 10). Postaje so razporejene po prostoru tako, da se medsebojno ne motijo. Nekatere postaje lahko imajo fasilitatorje (učitelje), ki poslušajo pogovor in z vprašanji vzpodbujajo razmišljanje. Ker potekajo menjave na način, da se skupine selijo od ene na drugo postajo, je potrebno menjave koordinirati in sinhronizirati.

## Kaj potrebujemo za izvedbo

- Prostor za postaje (večnamenski prostor, jedilnica ali telovadnica, lahko pa tudi po razredih, s tem da je v tem primeru potrebno še bolj koordinirana signalizacija za menjave npr šolski zvonec),
- Časomerilca, ki sinhronizira menjave po postajah in »zvočni signal«, ki napove menjavo,
- Pisana navodila pri posameznih postajah in učitelje, ki pri nekaterih postajah sodelujejo pri izvedbi – podrobna navodila so pri posameznih opisih postaj,
- Dodaten material – glej pri posameznih opisih postaj.

---

<sup>1</sup> Dogodek lahko poimenujemo tudi karierni sejem ali tržnica poklicnih izbir.

## Predlogi vsebin postaj

Postaje so razdeljene v vsebinske sklope glede na vsebino dejavnosti.

### Vsebinski sklop 1: prosto asociiranje in lateralno razmišljanje

Namen sklopa je razvoj domišljije in kreativnosti ter oblikovanje predstave o delu in poklicih.

Velikost skupine: do 10, potreben čas: cca. 10 minut.

1. **Ko bom velik;** udeleženci na pripravljen listek napišejo: Ko bom velik (vsak si zamisli svoj poklic), ker (navede razlog, kaj ga pri tem poklicu vleče, vznemirja).  
Potreben material: v naprej pripravljeni listki ki se izpolnjujejo in potem pritrdijo na steno/pano.
2. **Če bi bil;** vsak udeleženec izžreba ali izbere eno kartico in navede razloge, zakaj bi ponosen pri opravljanju tega poklica.
3. **Moj sanjski poklic;** udeleženci bo (kreacija lastnega imena poklica) in opis tega poklica  
Potreben material: »prazne« poklicne kartice, ki se izpolnjujejo in potem pritrdijo na pano.
4. **Opis delovnega dne;** vsak izžreba ali izbere eno kartico in opiše delovni dan tega poklica; kaj je zanj najbolj zanimivo, najbolj dolgočasno.

### Vsebinski sklop 2: znanje – poklici

Namen sklopa je razvoj zavedanja o pomenu znanja in povezavami med znanjem in opravljanjem dela/poklica.

Velikost skupine: do 10, potreben čas: cca. 10 minut

5. **Menjavanje poklicnih kartic;** udeleženci naključno izžrebajo 2-3 kartice in jih glede na njihov interes (npr. všeč mi je in kaj že vem/znam za opravljanje tega poklica) skušajo menjati z ostalimi. Po petih minutah predstavijo poklice in katero znanje v povezavi s temi poklici že imajo.  
Opomba: učitelj lahko tukaj učencem razloži, kako iz znanja pride do kompetentnosti.
6. **Povezave šolski predmeti in poklici;** udeleženci naredijo na velikem listu (tabli) na levi seznam njihovih šolskih predmetov. Potem izberejo/izžrebajo en poklic in ugotavljajo, znanje katerih predmetov je pomembno za opravljanje tega poklica.  
Opomba: učitelj lahko učence z vprašanji in usmeritvami izzove pri tistih predmetih, kjer udeleženci ne vidijo povezave, pa ta obstaja.
7. **Moje orodje;** udeleženci eden po eden izžrebajo poklic (tako da ga vidijo vsi). Potem skušajo čim hitreje poimenovati čim več orodij ali sredstev, ki se uporabljajo pri opravljanju tega poklica.
8. **Imena poklicev v tujih jezikih;** udeleženci eden po eden izžrebajo poklic in ga predstavijo v tujem jeziku, ostali pa morajo ugotoviti za kateri poklic gre. Kartice imajo poleg slovenščine še zapis v angleščini, lahko pa se kartice predhodno opremijo tudi v drugih jezikih. Lahko prevajamo tudi iz slovenščine v drug izbran jezik.  
Opomba: učitelj lahko preko računalnika s pomočjo aplikacije »google translate« poskrbi tudi za zvočno ugibanje v različnih jezikih.

### Vsebinski sklop 3: urejanje, sortiranje, primerjava,

Namen sklopa je spoznavanje značilnosti poklicev s pomočjo urejanja v poklicne družine ali primerjavo po različnih kriterijih.

Velikost skupine: do 10, potreben čas: cca. 10 minut

Potreben material za 9-11: poklicne kartice, ki se jih povečane natisne na papir formata A5, patafix ali drug način za premikanje/pritrjevanje.

9. **Hierarhija poklicev;** udeleženci na steni/tabli/panoju urejajo poklice hierarhično glede na kriterije; odgovornost, popularnost, pomembnost za druge, življenjsko tveganje, škodljivost - vpliv na zdravje, fizična moč, mobilnost, prijaznost do okolja, višina plače, število let šolanja + ostali kriteriji, ki jih lahko določi učitelj ali udeleženci sami.  
Potreben material: poklicne kartice, ki se jih povečane natisne na papir formata A5, pata-fix ali drug način za premikanje/pritrjevanje.
10. **Poklicne družine;** udeleženci na steni/tabli/panoju urejajo poklice po poklicnih družinah. Pri tem se skupine lahko določijo v naprej s strani učitelja (npr. po Hollandu realističen, raziskovalni, umetniški, socialni, podjetniški, konvencionalni, lahko tudi po Gardnerju 8 inteligentnosti). Lahko pa udeleženci skupine oblikujejo sami.  
Opomba: učitelj lahko na koncu v skupini povpraša, kdo se vidi v kateri od skupin in zakaj.
11. **Moški in ženski poklici;** udeleženci na steni/tabli/panoju urejajo poklice glede na spol, ki prevladuje v posameznem poklicu. Prevladujoče ženske poklice postavijo levo, prevladujoče moške desno, tiste pa, kjer je zastopanost uravnotežena pa na sredino.  
Opomba: učitelj lahko na koncu izzove udeležence, ali tradicionalne predstave predstavljajo oviro za njihovo odločitev.
12. **Predstavitev poklica preko znane osebe;** na steni/tabli/panoju razobesimo fotografije znanih osebnosti, ki opravljajo za mlade popularne poklice (izrezki iz revij). Udeleženci po vrsti prepoznavajo »slavne« osebnosti, kaj delajo, kakšna je bila njihova pot do tega poklica, koliko zaslužijo. Razmišljajo lahko tudi če bi hoteli biti v njihovi koži in ali bodo lahko ta poklic opravljali celo življenje.  
Potreben material: predhodno pripravljene izrezke fotografij iz revij (če obstajajo tehnične možnosti pa tudi preko projektorja)  
Opomba: postaja potrebuje učitelja, ki predhodno pripravi fotografije (čim večja pestrost) in »vodi« udeležence.

## Vsebinski sklop 4: Igre

Namen sklopa je preko igre zmanjšati »pritisk« na izbiro poklica oziroma izobrazbene poti.

**Aktiviti poklicev;** vsak od udeležencev izžreba en poklic. Nato preko pantomime, z risanjem ali govornimi asociacijami skuša ostalim predstaviti poklic (lahko v naprej določimo način ali pa si jo udeleženec sam izbere). Kdor ugane, je lahko naslednji ki »predstavlja« poklic.

Velikost skupine: od 10 do 15, potreben čas: cca. 15 minut; v večji skupini lahko organiziramo »kvalifikacije«. V finalu sodelujejo tisti, ki so v kvalifikacijah največkrat ugotovili poklic. V tem primeru potrebujemo še nekaj dodatnega časa. Med kartice lahko vključimo tudi tiste, ki so jih udeleženci ustvarili v pri sklopu 1/3 - Moj sanjski poklic.

Potreben material: poklicne kartice, papir in stena/tabla/pano za risanje in zapisovanje rezultatov.

**Spopad poklicev;** udeležence razdelimo v skupine in vsaki damo en komplet poklicnih kartic (v skupini naj bo do 10 udeležencev). Vsaka skupina izbere tri poklicne kartice s katerimi se bo borila. Postavi jih na vidno mesto (da jih vsi vidijo). Nato komisija izbere »scenarij« opravljanja nekega dela.

Možni scenariji:

- Treba je psu izpuliti zob
- Treba je ugotoviti, kdo je zagrešil kaznivo dejanje
- Treba je narediti kamnito skulpturo
- Treba je prebrati skrivno pisavo
- Treba je naličiti obraz
- Treba je speči torto
- Treba je pomagati mačku s strehe
- Treba je ostriči lase
- Treba je zgraditi hišo
- Treba je popraviti avto

Vsaka skupina ima minuto da utemelji, kako bi njihovi izbrani poklici čim bolj opravili nalogo. Komisija vsem prisluhne in določi tisto skupino, ki s svojimi poklici lahko najbolj strokovno opravi delo (ta dobi točko). Nato skupine izberejo nove tri poklice in krog se ponovi. Zmaga tista skupina, ki ima po desetih krogih največ zmag.

V večji skupini lahko organiziramo »kvalifikacije«. V finalu sodelujejo tisti, ki so v kvalifikacijah osvojili največ točk. V tem primeru je čas izvedbe nekoliko daljši. Potrebujemo še nove scenarije.

Potreben čas: cca. 40 minut (10 minut za pripravo, 30 minut za igro)

Opomba: komisijo sestavljajo udeleženci (učenci oz. dijaki). Ti lahko predlagajo tudi scenarije.

Potreben material: več kompletov poklicnih kartic, »tabla« za zapisovanje rezultatov

**Ugibanje poklicev;** udeležence razdelimo v skupine po 30 (velikost razreda) in podskupine po 4-5. Vsaka skupina ima voditelja, ki zastavlja vprašanja. Njihova naloga je na podlagi asociacij ugotoviti poklic. Tista skupina, ki prva ugane si prisluži točke (3, 2 ali 1 glede na to, v katerem krogu je ugotovila poklic). Ugibajo vse podskupine naenkrat. Zmaga skupina, ki je prva osvojila v naprej določeno število točk (npr. 20).

Asociacija prvega kroga je najtežja, v drugem krogu srednje težka, v tretjem pa lažja.

Potreben čas: cca. 30 minut (10 minut za pripravo, 20 minut za igro)

Potreben material: asociacije, ki jih je treba za izbrane poklice predhodno pripraviti (za cca. 25 poklicev), »tabla« za zapisovanje rezultatov

Opomba: voditelji so lahko tudi izbrani izmed udeležencev (učencev oz. dijakov).

Obilo uspeha.

Pri izvedbi se za pomoč lahko obrnete na [tadej.pugelj@guest.arnes.si](mailto:tadej.pugelj@guest.arnes.si).